

PROCEDURA rejestracji rodowodów buhajów ras mlecznych, od których zaimportowano nasienie

Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. *O organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich* (Dz. U. Nr. 133, poz. 921, z 2008r Dz.U. Nr 174, poz. 1056, oraz z 2009r Dz.U. Nr 223 poz. 1775) częściowo zmieniła, sprecyzowała i dostosowała do prawodawstwa Unii Europejskiej przepisy dotyczące wykorzystywania nasienia buhajów z importu. W związku z często pojawiającymi się pytaniami zarówno ze strony importerów, jak i hodowców stosujących w swych stadach nasienie buhajów z hodowli zagranicznych Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie przedstawia przekrojowo uwarunkowania prawne jakie dotyczą handlu nasieniem bydłącym.

Zgodnie z art. 29 ust. 3 pkt. 1 i pkt. 2 oraz ust. 6 Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. *O organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich* (Dz. U. Nr 133, poz. 921) w sztucznym unasienuaniu można wykorzystywać reproduktory:

- wpisane do księgi albo rejestru,
- których pochodzenie zostało potwierdzone wynikiem badania grup krwi lub markerów DNA,
- ocenionych na podstawie wyniku oceny własnych cech użytkowych,
- ocenionych i dopuszczonych do rozrodu w krajach Unii Europejskiej.

Natomiast zgodnie z art. 32 Ustawy wykorzystywanie buhajów i ich nasienia pochodzących z kraju niebędącego członkiem Unii Europejskiej tzw. „państwa trzeciego” wymaga zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa (czyli obecnie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi). Zgoda taka w formie Decyzji wydawana jest **na czas określony** na wniosek posiadacza buhaja lub jego nasienia. Decyzja wydawana jest po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwego związku hodowców lub innego podmiotu prowadzącego księgę lub rejestr (czyli w przypadku buhajów ras mlecznych - przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie). **Opinia Polskiej Federacji wydawana jest na wniosek importera nasienia.** Obecnie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, przychylając się do wniosku importerów nasienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami wydaje Decyzje, które zezwalają na wykorzystywanie w sztucznym unasienuaniu bydła nasienia buhaja pochodzącego z kraju trzeciego bez określania liczby jego porcji, które będzie używane w okresie, na który wydana została Decyzja. Jednak w sytuacji, gdy nasienie nie zostanie zużytkowane w czasie obowiązywania danej Decyzji importer może zwrócić się do Federacji z wnioskiem o przedłużenie aktualności opinii, a Ministerstwo Rolnictwa wydaje wtedy nową Decyzję. Należy jednak pamiętać, że **stosowanie w inseminacji nasienia buhajów z państw trzecich po upływie terminu ważności Decyzji** (niezgodne z zapisami Ustawy *o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich*) **skutkuje brakiem rejestracji pokryć tym buhajem w systemie informatycznym SYMLEK.** Dlatego importerzy powinni informować hodowców o terminie wygaśnięcia Decyzji aby uniknąć tego typu problemów.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 Ustawy, zwierzęta hodowlane z gatunku bydła oraz ich materiał biologiczny (w tym nasienie), mogą być przedmiotem handlu, jeśli są zaopatrzone w świadectwo potwierdzające ich pochodzenie, o którym mowa w przepisach Unii Europejskiej dotyczących świadectw obowiązujących w handlu. Wymagania, jakie powinno spełniać świadectwo rodowodowe towarzyszące przesyłce nasienia buhajów w handlu, określone są w decyzji Komisji nr 2005/379/WE z dnia 17 maja 2005 *W sprawie świadectw rodowodowych i danych szczegółowych dotyczących zwierząt hodowlanych*

czystorasowych z gatunku bydła oraz ich nasienia, komórek jajowych i zarodków (Dz. Urz. UE L 125 z 18.05.2005r, str. 15). Świadczenie takie powinno być wystawione przez uznaną organizację hodowców prowadzącą księgę w kraju skąd nasienie zostało przywiezione do Polski lub przez urzędowo uznane centrum pozyskiwania lub przechowywania nasienia, bądź w przypadku zarodków przez zespoły pozyskiwania zarodków. **Świadczenia rodowodowe mogą być zastąpione przez zbiór dokumentów towarzyszących przesyłce nasienia. Na dokumenty te powinny składać się: rodowód buhaja z aktualnymi wynikami oceny genetycznej zwierzęcia, jego rodziców i dziadków, wynik badania grup krwi lub markerów genetycznych DNA z potwierdzeniem pochodzenia po parze rodzicielskiej oraz świadectwo weterynaryjne w handlu wewnątrzspółnotowym.** Jeśli wyniki oceny genetycznej są dostępne publicznie w Internecie, wystarczy podać odniesienie do strony internetowej. Dokumenty składające się na świadectwo rodowodowe powinny zostać uwierzytelnione przez organizację hodowców prowadzącą księgę, która potwierdzi ich kompletność za pomocą formuły: „Niżej podpisany zaświadcza, że dane szczegółowe wymagane zgodnie z art. 3 decyzji Komisji 2005/379/WE są zawarte w załączonych dokumentach...”

W przypadku gdy nasienie sprowadzone jest z państw trzecich, wymagane dokumenty określone są w decyzji Komisji 96/510/WE z dnia 18 lipca 1996r. *Ustanawiającej zaświadczenia hodowlane i zootechniczne w przywozie zwierząt hodowlanych, ich nasienia, komórek jajowych i zarodków* (Dz. Urz. WE L 210 z 20.08.1996r., str. 53 z późn. zm.; Dz. Urz. UE polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t 19 str. 355, z późn. zm.) De facto mogą to być dokumenty zawierające takie same informacje jak wymagane przy imporcie nasienia z kraju Unii Europejskiej. Jednakże tym razem ich kompletność potwierdza podpisem i formułą: „Ja niżej podpisany zaświadczam, że niniejsze dokumenty zawierają dane wymienione w decyzji Komisji 96/510/WE” odpowiedzialny pracownik organizacji prowadzącej księgę w kraju skąd pochodzi nasienie.

Do wydania opinii czy rejestracji w systemie informatycznym SYMLEK rodowodu buhaja nie trzeba przedstawiać Federacji oryginalnych dokumentów, wystarczające są **czytelne i zawierające całość informacji, poświadczone „za zgodność z oryginałem” i podpisane czytelnie kserokopie.**

Szczególnie istotną, zwłaszcza w punktu widzenia hodowcy-nabywcy nasienia buhajów importowanych, zmianą jest zapis Ustawy w Art. 26 ust. 7 lit. c, który mówi, że do dokumentu handlowego, w który zaopatrywana jest każda partia materiału biologicznego (w tym nasienia) wprowadzanego do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku buhajów rasy holsztyńsko-fryzyjskiej powinny być dołączane wyniki międzynarodowej oceny wartości hodowlanej, udostępnione na stronie internetowej związku hodowców lub innego podmiotu, który został upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa do prowadzenia oceny wartości hodowlanej tej rasy. Na terenie Rzeczypospolitej Polskiej do prowadzenia takiej oceny upoważniony jest Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie i na jego stronie internetowej publikowane są wyniki oceny. Każdy hodowca, który korzysta z nasienia buhajów holsztyńsko-fryzyjskich firm komercyjnych może zapoznać się z tymi wynikami, a firma oferująca nasienie powinna nimi dysponować do wglądu hodowcy. Taki zapis w Ustawie daje możliwość porównania wartości hodowlanej buhajów krajowych i zagranicznych.